Teoria współbieżności

Laboratorium 2

Wyścig - wyjaśnienie

- 1. Licznik
- 2. Metoda inkrementacji w Bytecode

```
3. public void inc();
   Code:
5.
     0:
          aload 0
     1:
6.
          dup
7.
     2:
          getfield
                         #2; //Field i:I
8.
     5:
          iconst 1
9.
     6: iadd
10.
     7: putfield
                          #2; //Field i:I
     10: return
11.
12.}
```

- 0: załadowanie na stos argumentu o indeksie 0 (niejawny argument this)
- o 2: wartość pola o referencji #2 jest pobierana i umieszczana na stosie
- o 5: umieszcza stałą całkowita '1' na stosie
- 6: dodaje do siebie dwa górne elementy stosu (muszą być typu integer, są zdejmowane ze stosu) i umieszcza na nim wynik dodawania

Monitory w javie

- 1. Związane z każdym obiektem
- 2. Same nie są reprezentowane jako klasy / obiekty!
- 3. Synchronizują dostęp do metod i bloków synchronized
- 4. Dodatkowy monitor związany z klasą dla metod statycznych synchronizowanych

Synchronizacja

- 1. Metody synchronized
- 2. Blok synchronized
  - użyteczny do synchronizacji dostępu do już istniejących obiektów, do których nie można dodać żadnych metod

```
3. synchronized ( obj ) {
4.     ...
5.     obj.method();
6.     ...
7. }
```

- 8. Zasady synchronizacji
  - Wejście do metody synchronizowanej (bloku synchronizowanego) powoduje zajęcie monitora (którego?), opuszczenie jej - zwolnienie monitora
  - Metoda synchronizowana (blok synchronizowany) może być wykonywana na rzecz danego obiektu tylko przez wątek będący w posiadaniu monitora tego obiektu
  - o Tylko jeden wątek może być w posiadaniu monitora danego obiektu, a

Metody wait, notify / notifyAll

- 1. Zdefiniowane w klasie Object
- 2. Koordynacja działania wielu watków
- 3. wait
  - o może być wywołana tylko przez wątek będący w posiadaniu monitora
  - o powoduje uśpienie wątku w kolejce związanej z monitorem (którym?)
  - o zwalnia monitor
  - wątek może być obudzony tylko gdy inny wątek wywoła notify (jaki to musi być wątek?)
- 4. notify
  - budzi jeden wątek spośród oczekujących w kolejce 'wait' (której kolejce?)
  - o obudzony wątek oczekuje aż wątek wywołujący notify zwolni monitor
  - o notifyAll działa jak notify, ale budzi wszystkie wątki

Krytyka "Monitorów" Javy

- 1. Brinch Hansen pionier programowania współbieżnego (koncepcja Monitora, Concurrent Pascal): Java ożywia koncepcje sprzed ćwierć wieku i robi to źle.
- 2. Hoare pojęcie bezpieczeństwa (security) języka (z punktu widzenia współbieżności / równoległości): język powinien umożliwić kompilatorowi i środowisku uruchomieniowemu wykrywanie jak największej ilości przypadków, w których koncepcje języka się załamują i produkują bezsensowne wyniki. Dla języka programowania równoległego najważniejszą miarą bezpieczeństwa jest sprawdzenie, czy procesy operują na rozłącznych zbiorach zmiennych i że nie kolidują ze sobą w sensie zależności czasowych (np. rezultat zależy od relatywnej kolejności wykonania instrukcji przez dwa procesy).
- 3. Np. kompilator Concurrent Pascala sprawdza, czy każdy proces i monitor odwołuje się tylko do swoich zmiennych, że procesy komunikują się wyłącznie przez procedury monitora, i że procesy nie zablokują się poprzez rekursywne wywołanie procedury monitora.
- 4. Z kolei interpreter Concurrent Pascala zapewnia wzajemne wykluczanie wszystkich operacji na zmiennych jakiegokolwiek procesu lub monitora. Uniemożliwia nawet jednoczesny dostęp do zmiennej przez proces i urządzenie peryferyjne.
- 5. Brinch Hansen twierdzi, że tak naprawdę Java nie wspiera koncepcji monitorów, gdyż:
  - Metody javy są domyślnie niesynchronizowane, chyba że są zadeklarowane jako synchronized.
  - Zmienne klasy są publiczne (w obrębie pakietu), jeśli nie są zadeklarowane jako private.
- 6. To nie uniemożliwia całkowicie pisania poprawnych programów równoległych, ale uniemożliwia wykrywanie wielu błędów zależnych od czasu (*time-dependant*) na poziomie kompilacji i uruchomienia.
- 7. Błąd Javy: decyzja, żeby używać sekwencyjnej części języka do implementacji wsparcia dla równoległości. Java nie jest językiem "bezpiecznym".

Definicja operacji na semaforze

- Opuszczenie, s.P(): Jeśli S==1 to S=0, w przeciwnym wypadku wstrzymaj działanie procesu wykonującego tę operację.
- Podniesienie, s.V(): Jeśli są procesy wstrzymane w wyniku opuszczania semafora S, to wznów jeden z nich, w przeciwnym razie S=1.

Zadania

- 1. zaimplementowac <u>semafor binarny</u> za pomoca metod wait i notify, uzyc go do synchronizacji programu *Wyscig*
- pokazac, ze do implementacji semafora za pomoca metod wait i notify nie wystarczy instrukcja if tylko potrzeba uzyc while. Wyjasnic teoretycznie dlaczego i potwierdzic eksperymentem w praktyce. (wskazowka: rozwazyc dwie kolejki: czekajaca na wejscie do monitora obiektu oraz kolejke zwiazana z instrukcja wait, rozwazyc kto kiedy jest budzony i kiedy nastepuje wyscig).
- 3. Zaimplementowac <u>semafor licznikowy (ogolny)</u> za pomoca semaforow binarnych. Czy semafor binarny jest szczegolnym przypadkiem semafora ogolnego?

Bibliografia

- 1. Per Brinch Hansen: <u>Java Insecure Parallelism</u>. ACM SIGPLAN Notices, April 1999, s. 38-45.
- 2. Thomas W. Christopher, George K. Thiruvathukal: High-Performance Java Platform Computing, Prentice Hall, Luty 2001. <u>Wybrane rozdziały</u>.